

**KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Migrationsöverdomstolen
Avdelning 1

BESLUT
2014-07-01
Meddelat i Stockholm

Mål nr UM 2282-14

KLAGANDE

Ombud och offentligt biträde: Advokat

MOTPART

Migrationsverket

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrättens i Stockholm, migrationsdomstolen, dom
den 24 mars 2014 i mål nr UM 1829-14
(Migrationsverkets ärende nr)

SAKEN

Uppehållstillstånd m.m.

MIGRATIONSÖVERDOMSTOLENS AVGÖRANDE

1. Migrationsöverdomstolen meddelar prövningstillstånd.
 2. Migrationsöverdomstolen undanröjer Migrationsverkets beslut och migrationsdomstolens dom samt återförvisar målet till Migrationsverket för fortsatt handläggning.
 3. Migrationsöverdomstolen bestämmer att ersättning ska betalas till
som offentligt biträde med 6 380 kr, varav 5 104 kr
för arbete och 1 276 kr för mervärdesskatt.
-

Dok.Id 177659

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2302	Birger Jarls Torg 5	08-561 690 00	08-14 98 89	måndag–fredag
103 17 Stockholm		E-post: kammarrattenistockholm@dom.se		08:00-16:00

BAKGRUND

ansökte om uppehålls- och arbetstillstånd samt statusförklaring i Sverige den 16 december 2013. Hon anförde i huvudsak att hon, på grund av att hon inte har kunnat betala tillbaka ett banklån, riskerar fängelsestraff i sitt hemland Mongoliet. Hon åberopade även att hon lider av cancer som hon inte kan få behandling eller vård för i hemlandet. Till stöd för sin ansökan lämnade hon in ett identitetskort, en skrivelse från Hälsoministeriet i Mongoliet och ett läkarintyg från Sverige.

Migrationsverket beslutade den 19 februari 2014 att avslå

ansökan, att avvisa henne med stöd av 8 kap. 1 § 2 utlänningslagen (2005:716) och att avvisningsbeslutet ska verkställas även om det inte har vunnit laga kraft. Som skäl för beslutet angavs bl.a. följande. har inte gjort sannolikt att det finns anledning att anta att hon vid ett återvändande till Mongoliet skulle löpa risk att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Hon har uppgett att hon fått behandling och vård för sin cancer i hemlandet i form av strålbehandling vid ca tio tillfällen och operation. Eftersom hon tidigare i hemlandet fått behandling och vård för sin cancer har hon även vid ett återvändande möjlighet att få fortsatt behandling för sin sjukdom. Omständigheterna är därför inte sådana att det föreligger skäl att bevilja henne uppehållstillstånd enbart på grund av medicinska skäl. Det har inte framkommit någon enskild omständighet i fråga om hennes anpassning till Sverige eller hennes situation i hemlandet som gör att uppehållstillstånd kan beviljas med stöd av 5 kap. 6 § utlänningslagen på grund av synnerligen ömmande omständigheter. Inte heller vid en sammantagen bedömning kan uppehållstillstånd beviljas på grund av sådana omständigheter. Med Migrationsverkets kännedom om förhållandena i Mongoliet och utifrån

berättelse är det uppenbart att hon saknar skäl för att få asyl i Sverige. Det är också uppenbart att det inte heller finns någon annan grund för att bevilja henne uppehållstillstånd här. Avvisningsbeslutet ska därmed verkställas omedelbart. Eftersom det inte finns förutsättningar för att förena beslutet om avvisning med en tidsfrist för frivillig avresa ska ges ett tvåårigt återreseförbud.

överklagade beslutet till migrationsdomstolen och yrkade i första hand att avvisningsbeslutet skulle upphävas, att hon skulle beviljas tillstånd för bosättning i Sverige samt att återreseförbudet skulle upphävas. I andra hand yrkade hon att målet skulle återförvisas till Migrationsverket. Hon yrkade även att ett offentligt biträde skulle förordnas för henne. Till stöd för sin talan lämnade

in ytterligare ett svenskt läkarintyg och två beslut från Migrationsverket där verket beviljat permanent uppehållstillstånd till två bröstcancersjuka kvinnor från Mongoliet.

Migrationsdomstolen avslog i dom den 24 mars 2014 överklagandet och anförde i huvudsak följande. Den omständigheten att

inte kan betala tillbaka ett banklån är inte en skyddsgrundande omständighet. Hon har inte gjort sannolikt att hon skulle riskera ett oproportionerligt strängt straff till följd av sin obetalda skuld. har även gjort gällande att hon lider av en livshotande sjukdom och att hon inte kan få adekvat vård för denna i hemlandet. Hon har gett in ett läkarintyg utfärdat av en specialistläkare i onkologi. Av intyget framgår att hon 2012 har behandlats för avancerad bröstcancer i Mongoliet. I januari 2014 har hon diagnosticerats för metastasering med tumörväxt. Hon har påbörjat behandling med cytostatika och varit inneliggande på vårdavdelning och fått strålbehandling, en behandling som syftar till att bromsa upp och lindra sjukdomen. Hon bedöms vara i behov av cytostatika i perioder under lång tid framöver. Migrationsdomstolen bedömer att

inte har gjort sannolikt att hon inte kan få den vård hon är i behov av i Mongoliet. Migrationsdomstolen beaktar särskilt att hon enligt egna uppgifter tidigare fått vård mot sjukdomen i hemlandet i form av operation och cellgifter. Hon har inte i detalj redovisat vilken behandling hon är i behov av och hon har inte genom ingivande av landinformation gjort sannolikt att den vården inte finns tillgänglig i hemlandet.

Migrationsdomstolen anser vid en samlad bedömning av

situation och omständigheterna i målet att det inte föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att hon ska beviljas uppehållstillstånd. Det finns inte heller i övrigt skäl att bevilja henne uppehållstillstånd. Migrationsdomstolen gör bedömningen att det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund. Migrationsverket har därför haft fog för att förordna om omedelbar verkställighet av avvisningsbeslutet. Migrationsverket har även haft fog för att besluta om återreseförbud.

YRKANDEN M.M.

yrkar att Migrationsöverdomstolen ska bevilja henne uppehållstillstånd. Till stöd för sin talan vidhåller hon det som hon tidigare har anfört och tillägger bl.a. följande. Migrationsdomstolen har, mot bakgrund av den bevisning som åberopats, gjort en felaktig rättstillämpning avseende om det är uppenbart eller inte att hon ska beviljas uppehållstillstånd på grund av att det föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter som avses i 5 kap. 6 § utlänningslagen.

Migrationsöverdomstolen har den 28 mars 2014 beslutat att avvisningsbeslutet tills vidare inte får verkställas samt förordnat offentligt biträde i målet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Migrationsöverdomstolen anser att det finns skäl att meddela prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande.

1. Vad målet gäller

Målet gäller om det finns skäl för att bevilja uppehållstillstånd. Den fråga som Migrationsöverdomstolen nu avser att ta ställning till gäller dock om det mot bakgrund av de uppgifter som kommit fram i ärendet fanns grund för att förordna om omedelbar verkställighet av avvisningsbeslutet.

2. Tillämpliga bestämmelser m.m.

2.1. Förordnande om omedelbar verkställighet

Möjligheten att besluta om avvisning med omedelbar verkställighet regleras sedan den 1 maj 2014 i 8 kap. 19 § (tidigare 8 kap. 6 §) utlänningslagen. Av första stycket framgår att Migrationsverket får besluta att verkets beslut om avvisning i ett ärende då en utlänning söker asyl här, får verkställas även om beslutet inte har vunnit laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund.

Förordnande om omedelbar verkställighet får meddelas endast om det är uppenbart att det inte finns någon grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund, t.ex. anknytning eller synnerligen ömmande omständigheter. Rekvisitetet ”uppenbart” innebär att det ska vara fråga om en klar bedömning rörande rätten till uppehållstillstånd som kan göras utan några mer ingående överväganden.

Prövningen av om det uppenbart saknas skäl för uppehållstillstånd måste alltid grundas på omständigheterna i det enskilda fallet. Vid tveksamhet måste utlänningens intresse väga över. Att Migrationsverket har rätt att besluta om förordnande enligt 8 kap. 19 § utlänningslagen om omedelbar verkställighet innebär inte att allmänna rättsliga principer rörande förfarandet, t.ex. rörande utredningsansvar, kan sättas åt sidan. (Se MIG 2006:7 och MIG 2010:22).

2.2. Utredningsansvar

I förarbetena till utlänningslagen anförs bl.a. att Migrationsverket, i egenskap av förvaltningsmyndighet, har ett utredningsansvar som följer av official- eller utredningsprincipen. Utredningsansvaret innefattar att Migrationsverket ska se till att beslutsunderlaget är tillräckligt och i förekommande fall ange vad som behöver kompletteras (prop. 2004/05:170 s. 154–155).

Utredningsansvaret för migrationsdomstolarna regleras i stället i 8 § förvaltningsprocesslagen (1971:291). Enligt första stycket ska rätten se till att målet blir så utrett som dess beskaffenhet kräver. I andra stycket anges att rätten genom frågor och påpekanden ska verka för att parterna avhjälper otydligheter och ofullständigheter i sina framställningar.

Av förarbetena till paragrafen (bl.a. prop. 2012/13:45, s. 113 ff.) framgår att domstolens utredningsansvar innebär att domstolen ska se till att målet är klart för avgörande genom att utredningen är fullständig. Omfattningen av domstolens utredningsansvar varierar från måltyp till måltyp och är beroende av omständigheterna i det enskilda fallet. Detta gäller även om det i stor utsträckning måste ankomma på parterna att ansvara för utredningen i målet och att själva läka bristerna i sina framställningar.

Migrationsöverdomstolen har i tidigare avgöranden uttalat att utredningsansvaret aktualiseras i de fall beslutsunderlaget inte är tillräckligt för att ett avgörande ska kunna fattas eller om det krävts ytterligare handläggningsåtgärder, för att beslutsunderlaget ska bli komplett (jfr MIG 2006:1 och MIG 2012:18).

3. Bevisbörda och beviskrav

Av praxis från Migrationsöverdomstolen framgår att det normalt är den enskilde som har att visa att förutsättningarna för uppehållstillstånd är uppfyllda (se bl.a. MIG 2007:15, MIG 2007:43 och MIG 2010:23).

I MIG 2010:23 har Migrationsöverdomstolen vidare uttalat bl.a. följande. Det har i praxis ställts högre krav på bevisningen när det gäller sådana omständigheter som, om de är för handen, den enskilde normalt sett bör kunna dokumentera och belägga medan beviskravet har ställts lägre när omständigheterna är mer svårbevisade. Allvaret i ett återopat sjukdomstillstånd är en sådan omständighet som låter sig väl dokumenteras genom t.ex. ett läkarintyg medan tillgången till en viss behandlingsmetod eller ett visst läkemedel i utlänningens hemland är en sådan omständighet som det kan vara svårt för den enskilde att skaffa fram tillfredsställande utredning om. Beviskravet på den enskilde i detta avseende kan därmed inte heller ställas alltför högt utan han eller hon har att göra sannolikt att den behövliga vården inte finns att tillgå i hemlandet. I den mån bevisningen brister får hans eller hennes uppgifter godtas om de framstår som trovärdiga och sannolika. I avsaknad av motbevisning från motpartens sida medför detta att den enskilde lyckats göra de förhållanden som han eller hon åberopar sannolika.

4. Migrationsöverdomstolens bedömning

Att _____ lider av en livshotande sjukdom är ostridigt. För att bedöma om det föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att hon kan beviljas uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 6 § utlänningslagen måste då en bedömning göras av vilka möjligheter som finns att få vård i hemlandet.

_____ har under handläggningen hos Migrationsverket lämnat in en skrivelse från Hälsoministeriet i Mongoliet. I handlingen, som har rubriken ”Beträffande behandling utomlands”, uppges att ministeriet mottagit brev med förfrågan om hon bör få behandling utomlands eller inte på grund av sin bröstcancer. Det uppges vidare bl.a. att _____ är i behov av högteknologisk laserbehandling och att det därför saknas möjligheter att bota hennes sjukdom i Mongoliet.

Migrationsverket har inte ifrågasatt denna skrivelse och har inte heller redovisat någon annan landinformation beträffande tillgången till cancervård i Mongoliet. Med beaktande av den bevisbörd och de beviskrav som nämnts ovan och mot bakgrund av den utredning som förelåg hos Migrationsverket anser Migrationsöverdomstolen att det inte kan anses ha varit uppenbart att _____ ansökan om uppehållstillstånd skulle avslås och att det därför fanns skäl för att besluta om omedelbar verkställighet av avvisningsbeslutet. Migrationsverket borde i stället ha förordnat ett offentligt biträde i ärendet och fortsatt utredningen i denna del.

I migrationsdomstolen har _____ lämnat in ytterligare handlingar, bl.a. kopior av beslut från Migrationsverket där verket beviljat två bröstcancersjuka kvinnor från Mongoliet permanent uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter. I

ett av besluten har verket anfört att ”det är känt för Migrationsverket att cancervården i Mongoliet är eftersatt”. Inte heller migrationsdomstolen har bemött handlingen från det mongoliska hälsoministeriet.

Migrationsdomstolen har vidare inte uttalat sig i fråga om de ingivna besluten från Migrationsverket. Migrationsöverdomstolen anser att det inte heller på det underlag som fanns i migrationsdomstolens mål var uppenbart att ansökan om uppehållstillstånd skulle avslås.

Sammanfattningsvis anser Migrationsöverdomstolen därför att det varken hos Migrationsverket eller i migrationsdomstolen, mot bakgrund av utredningen i målet och tillgänglig landinformation, kan ha varit uppenbart att _____ inte kunde beviljas uppehållstillstånd. Det har således inte funnits förutsättningar att förordna om omedelbar verkställighet av avvisningsbeslutet. Vidare borde ett offentligt biträde ha förordnats för _____ redan hos Migrationsverket. Migrationsverkets beslut och migrationsdomstolens dom ska därför undanröjas och målet återförvisas till Migrationsverket för fortsatt handläggning.

Beslutet får inte överklagas (16 kap. 9 § tredje stycket utlänningslagen).

lagman
ordförande

kammarrättsråd

kammarrättsråd
referent

föredragande